

Karan 1 : Biblu faamucogo

Karan damina

Ala ta kuma ye kitabu caman lajenin le ye, min be wele ko Biblu. Ala ta kuma be sɔɔɔ o le kɔɔɔ. Kitabu biwɔɔɔɔ ani wɔɔɔɔ (66) le be sɔɔɔ Biblu kɔɔɔ ; o kitabu w be be ko caman fe Ala ta ko ra. O kitabu w tɔɔɔw ani o sebebaw tɛ kelen ye, nka o be be kuma kelen le fɔ.

Biblu taranna ka ke fan fla:

- A fan kelen ye layiri kɔɔɔ ye: kitabu bisaba ni kɔɔɔntɔn le be sɔɔɔ o kɔɔɔ.
- A fan tɔ kelen ye layiri kura ye: kitabu mugan ni wolonfla be sɔɔɔ o kɔɔɔ

Biblu kitabu fɔɔ tɔɔɔ ye ko Dununya Damina kitabu (Zenezi). A kitabu laban tɔɔɔ ye ko Yirari kitabu. Ala k'a yere yira adamadenw na cogo caman na; a kumana mɔɔɔ dɔw fe fana. O be kɔ Ala k'a latige ko a ta kumaw ye sebe, janko an ye a karan, ka ale sago lon.

1. Biblu sebecogo:

Ala yere le k'a ta miiriyaw don a ta mɔɔɔ saninmanw kɔɔɔ, a Nin saninman baraka ra, k'a to o ye a ta kuma sebe. O mɔɔɔw ka san waga kelen ni kemɛ wɔɔɔ (1600) nyɔɔɔnna le ke o seberi ra.

Ala ta kuma yere b'a fɔ ko: «*Sabu Ala ta cira si m'a latige ka Ala ta Kuma bɔ a yere ra ka a fɔ; ciraw ka Ala ta kumaw fɔ mɔɔɔw ye Ala Nin Saninman le baraka ra.*» (2 Piyeri 1.21) «*Kitabu saninmanw kumaw be bɔra Ala yere le ra, a Nin Saninman baraka ra. O kosɔn nafa b'a ra; a be se ka mɔɔɔ karan, a be mɔɔɔ jaraki fana ka i bla sira nyuman kan, a be mɔɔɔ koro terenninya ra. A be o be nya.*» (2 Timote 3.16)

Ayiwa, o kumaw be a yira an na k'a gbeya ko Biblu ye Ala kumakan yere le ye, sigiya tɛ o ra. Biblu dɔɔɔn le kera Ala ta kuma ye. O kosɔn an man kan k'a fɔ ko Ala ta kuma be se ka sɔɔɔ Biblu yɔɔɔ dɔw ra, nka an ka kan k'a fɔ le ko Biblu ye Ala ta kuma ye, sabu a sebera Ala yere ta sebagaya le sababu ra. O kosɔn Ala be an lasɔmi ko an man kan k'a ta kuma yelema: «*Ala ka nin kuma minw yira a ta ciraw ra, k'a sebe nin kitabu kɔɔɔ, mɔɔɔ o mɔɔɔ be nin kuma lamɛn, ne b'a fɔ o tigi ye k'a gbeleya ko ni mɔɔɔ min ka dɔ fara a kan, tɔɔɔ minw ko fɔra nin kitabu kɔɔɔ, Ala bena o tɔɔɔ nyɔɔɔn fara o tigi ta tɔɔɔw kan. Nin kuma minw yirara, k'a sebe nin kitabu kɔɔɔ, ni mɔɔɔ min fana ka dɔ bɔ a ra, nyanamanya yiri ani dugu saninman min ko fɔra nin kitabu kɔɔɔ, Ala bena o tigi nin bɔ o ra.*» (Yirari 22.18-19)

2. Biblu sebekun :

Biblu sebekun belebele ba ye janko ka an Matigi Yesu Kirisita ko yira adamaden be ra. Layiri kɔɔɔ ka mɔɔɔw lasɔmi Matigi Yesu Kirisita nako ani a nacogo ra. Layiri kura b'a yira an na ko fɛn o fɛn tun fɔra Yesu Kirisita ta ko ra ko o be kera can ye.

3. Biblu kɔɔɔkɔw:

1) Layiri kɔɔɔ:

Layiri kɔɔɔ be an karan dununya ani adamaden dancogo ra, ani jurumun doncogo dununya kɔɔɔ, ani Yahudiyaw ta siya daminacogo; Ala ta ciraw ta baara ani o ka ko minw ke, o be be sɔɔɔ layiri kɔɔɔ kɔɔɔ.

2) Layiri kura:

Ala be adamadenw kisi cogo min na Yesu Kirisita baraka ra, Layiri kura be o le fɔ an ye; a be Yesu Kirisita worocogo, ani a ta saya, ani a kunuko fɔ an ye, ani a bena kɔsegi ka na cogo min na ka bɔ sankolo ra. Layiri kura be Egilisi daminacogo fana fɔ an ye, ani dununya labancogo, ani lahara lɔlon ta kiti.

3) Biblu kitabu w:

a) K'a damina Damina kitabu ra (Zenezi), ka taga a bla Esiteri kitabu ra: o ye kitabu tan ni wolonfla ye. O be dununya daminacogo fɔ an ye, ani Izirayeli ta siya ta kow.

b) K'a damina Ayuba (Zɔbu) ta kitabu ra, ka taga a bla Dɔnkiriw ta dɔnkiriw kitabu ra : O ye kitabu looru ye. O be Alabato dɔnkiriw, ani hakiritigiya kumaw, ani kuma kɔɔɔman le fɔ an ye.

c) K'a damina Ezayi ta kitabu ra, ka taga a bla Malaki ta kitabu ra : O ye kitabu tan ni wolonfla. O ye layiri kɔrɔ laban ye. O kitabu ye Ala ta ciraw ta kitabu ye. O be ciraw ta baara, ani o ta karan, ani o ta cirayakumaw fɔ an ye.

d) K'a damina Matiyu ta kitabu ra, ka taga a bla Yuhana ta kitabu ra: O ye kitabu naani ye. O kitabu be Matigi Yesu Kirisita ta kibaro diman ko fɔ an ye, a ta nyanamanya, ani a ta karan, ani a ta kabakow, ani a saya ani a kunuko.

e) Ciradenw ta kɛwalew ta kitabu : O kitabu be Yesu yelencogo fɔ an ye ka taga sankolo ra, ani Yesu ta ciradenw ka kibaro diman wajuri ke cogo min na, ani Egilisi daminacogo.

f) K'a damina Rɔmekaw ta kitabu ra, ka taga bla Zude ta kitabu ra : O ye kitabu mugan ni kelen ye. O ye ciraden Pɔli ani ciraden tɔw ta kitabu ye. O ka o kitabu le sebe ka o ci lanabagaw ma, janko ka o karan, ka o timidiya Ala ta sira tagama ra.

g) Yirari ta kitabu : O ye Layiri kura kitabu laban ye. O kitabu be dununya labancogo ani lahara ta kiti kow fɔ an ye, ani Yesu Kirisita bena na cogo min na ka na a ta mɔgɔw ta.

Karan laban

Ka Biblu karan, o ka nyi, a nafa ka bon kosebe ; an ka kan k'a faamu ko Biblu ye Ala yere ta kuma le ye. A be adamaden cogo bee yira an na, ani kisiri sira. Biblu ye kitabu saninman le ye. A kumaw bee terenin lo, a bee ye can ye. Firiwɔrɔ te a kumaw si ra. Mɔgɔw bee ka kan ka Biblu karan ni hakiri nyuman ani jusukun sobe ye, sabu a nafa ka bon. Mɔgɔ min te Biblu ta kumaw jate, o tigi bena tɔrɔ lase a yere ma, sabu a te Ala sago lon k'a ke. An ka kan ka la Ala ta Biblu saninman ta kumaw ra, sabu a be i ko dugalen min be an jogow yira an na, a be i ko fitinan min be yeelen bɔ an temesira yira an na, a be i ko domuni min be an jusukun wasa, a fana be i ko tasma min be an jusukun saninya.

Kunfekarani: «Kitabu saninmanw kumaw bee bɔra Ala yere le ra, a Nin Saninman baraka ra. O koson nafa b'a ra; a be se ka mɔgɔ karan, a be mɔgɔ jaraki fana ka i bla sira nyuman kan, a be mɔgɔ koro terreninya ra. A be o bee nya; » (2 Timote 3.16)

Nyininkariw

- 1) Biblu sebera cogo di?
- 2) Kitabu jori le be Biblu kɔnɔ?
- 3) Mun be Biblu ni sebe tɔw bɔ nyɔgɔn na ?
- 4) Biblu sebekun ye mun ye ?
- 5) Lanabaga ka kan ka mun ke ni Ala ta kuma ye?